

plaats voor pleeggezinnen

Verbeteragenda pleegoudervoogdij

Er wordt steeds vaker aan pleegouders gevraagd om de voogdij over een pleegkind op zich te nemen, maar de gevolgen daarvan voor pleegouders zijn niet altijd duidelijk. Daarom heeft de NVP een meldactie gehouden om te kijken welke vragen en onduidelijkheden er zijn over pleegoudervoogdij. In deze verbeteragenda geven we een overzicht van de knelpunten die pleegouders ervaren en de oplossingen die zij daarvoor aandragen. Van de 383 pleegouders die de meldactie ingevuld hebben, heeft 39% de voogdij over zijn of haar pleegkind. Bij 52% is het (nog) niet aan de orde. 6% zit in de procedure om pleegoudervoogd te worden en 3% van de deelnemers is ex-pleegoudervoogd.

Wat is pleegoudervoogdij

Als het gezag over een pleegkind niet meer bij de eigen ouders ligt, komt er een voogd in beeld. **Dat kan een professional van een gecertificeerde instelling zijn of een natuurlijk persoon, of de pleegouder kan de voogdij op zich nemen.** Dat laatste noemen we pleegoudervoogdij. Dat komt bij 8% van de pleegzorgplaatsingen voor.

Informatie over pleegoudervoogdij moet beter

Pleegouders hebben behoefte aan voldoende en juiste informatie, maar professionals weten niet altijd voldoende over pleegoudervoogdij. Daardoor krijgen pleegouders niet de juiste of onvoldoende informatie.

- **48%** van de niet-pleegoudervoogden geeft aan niet te weten waar ze informatie over pleegoudervoogdij kunnen inwinnen.
- Ongeveer **20%** van de pleegouders die de voogdij hebben of die bezig zijn om pleegoudervoogd te worden, geeft aan niet voldoende informatie (gehad) te hebben om een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Pleegouders krijgen tegenstrijdige informatie en moeten veel zelf uitzoeken en achterhalen. Jeugd-beschermers en pleegzorgbegeleiders hebben een gebrek aan kennis. Vooral over de financiële en juridische consequenties is er veel onduidelijkheid en onwetendheid.
- **80%** van de pleegouders is tevreden over de informatie die ze gekregen hebben. Zij raadpleegden verschillende bronnen bij de afweging om pleegoudervoogd te worden. Naast de informatie vanuit de pleegzorgorganisatie en gecertificeerde instelling raadplegen ze diverse bronnen.
- Van de pleegouders die bezig zijn om pleegoudervoogd te worden, is **36%** ontevreden over de mate waarin ze geïnformeerd worden.

Misvattingen rondom pleegoudervoogdij

- Als pleegoudervoogd vervalt de pleegzorgvergoeding
- Je krijgt als pleegoudervoogd geen begeleiding meer van je pleegzorgorganisatie
- De bijzondere kostenvergoeding is niet van toepassing voor pleegoudervoogden
- Je kunt alleen de pleegoudervoogdij krijgen als de gecertificeerde instelling het initiatief neemt

Wat speelt er voor pleegouders

- 1. Informatievoorziening rondom pleegoudervoogdij laat te wensen over.**
 - Voor pleegouders die overwegen om pleegoudervoogd te worden voor hun kind
 - Voor pleegoudervoogden die informatie zoeken over bijvoorbeeld regelingen
- 2. Je krijgt er veel regelzaken bij als pleegoudervoogd. Sommige pleegouders ervaren dit als het vrijwillig overnemen van taken van een professional.**
 - Zeker bij bijzondere situaties levert dat knelpunten en onzekerheden op. Doe ik wel het juiste, houd ik me aan wettelijke kaders? Het gaat dan om regelzaken voor kinderen met bijzondere zorgvragen, het aanpassen van de omgangsregeling of om kinderen met een tijdelijke verblijfsvergunning.
- 3. Er is onduidelijkheid over de financiële consequenties van pleegoudervoogdij.**
 - De onduidelijkheid werpt zowel een drempel op voor aanstaande pleegoudervoogden als een knelpunt voor huidige pleegoudervoogden.
 - > Wat gebeurt er met extra onkosten zoals voor zorg- of reiskosten?
 - > Wat gebeurt er met kosten als gevolg van juridische procedures?
 - Wie draagt de studiekosten voor een pleegkind dat gaat studeren?
- 4. Sommige pleegouders geven aan de juridische positie van pleegoudervoogd alsnog beperkt te vinden en stuiten op veel onbegrip.**
 - Bij het aanvragen van documenten lopen pleegouders er tegenaan dat instanties en gemeenten onbekend zijn met de juridische positie van een pleegoudervoogd.
 - Er zijn onduidelijkheden over je positie als pleegoudervoogd als je pleegkind achtien wordt.
- 5. De gevoeligheden bij biologische ouders ten aanzien van pleegoudervoogdij worden soms niet serieus genoeg genomen.**
 - Neem ook de vragen die kinderen en jongeren hebben over dit onderwerp serieus.

De procedure kan lang duren

In ongeveer de helft van de gevallen heeft de pleegouder zelf het initiatief genomen om de pleegoudervoogdij-procedure op te starten. In de andere helft van de gevallen nam een ander het initiatief: meestal was dat de voogd, al dan niet in samenspraak met de pleegzorgwerker, en in enkele gevallen de biologische ouder.

De duur van de procedure om pleegoudervoogd te worden varieert nogal. Bij twee derde (67%) van de pleegouders die in de afgelopen twee jaar pleegoudervoogd werden, duurde de procedure langer dan een half jaar. Daarvan duurde het in 17% van de gevallen zelfs langer dan 2 jaar.

“Het duurde te lang, belastend lang. Afspraken werden niet nagekomen, stukken werden niet verstuurd en de communicatie met de voogdijinstelling verliep zeer slecht.”

Ideeën en oplossingen van pleegouders

- **1.**
 - Maak een overzicht van de verschillen tussen pleegouder en pleegoudervoogd
 - Deel verhalen en ervaringen van pleegoudervoogden. Hoe verloopt het contact met ouders bijvoorbeeld?
 - Benoem de nadelen en valkuilen van pleegoudervoogdij.
- **2.**
 - Maak een checklist met 'regelzaken' voor pleegoudervoogden. Hierop moet informatie staan over onder andere verzekeringen, hulpverlening, erven, schulden of vermogen van biologische ouders en rechtszaken.
 - Zorg voor extra begeleiding voor pleegoudervoogden op dit soort thema's. Niet de reguliere pleegzorgbegeleiding, maar een vraagbaak bij obstakels. Dat kan ook vanuit de jeugdbescherming, aangezien het deels de taken van voogden zijn.
 - Creëer een mogelijkheid om terug te vallen op jeugdbescherming of pleegzorg als het contact met de biologische familie moeizaam verloopt.
- **3.**
 - Maak een juridisch en financieel adviespunt voor pleegoudervoogden en voor iedereen dezelfde regels. Richt daarnaast een meldpunt in voor zaken die niet goed gaan.
 - Maak een duidelijke beschrijving van waar je wel en niet recht op hebt qua financiële tegemoetkomingen
 - Regel extra financiële tegemoetkomingen voor pleegoudervoogden. Pleegoudervoogdij scheelt ook in kosten: er is minder of geen begeleiding, geen voogd en geen rapportage nodig.
 - Zorg voor financiële compensatie wanneer het pleegkind (tijdelijk) in een behandelgroep gaat wonen. Pleegouders regelen in zo'n situatie alles, maar krijgen geen pleegzorgvergoeding meer.
 - Hanteer de uitgangspunten uit de VNG-handreiking over de vergoeding van bijzondere kosten.
- **4.**
 - Maak een document of verklaring waarin staat dat jij pleegoudervoogd bent van dit kind en wat dat wettelijk betekent.
- **5.**
 - Maak naar biologische ouders heel duidelijk wat pleegoudervoogdij precies inhoudt.
 - Maak specifieke informatie voor biologische ouders. Dat helpt pleegouders bij het uitleggen wat er precies gaat veranderen.

Wat vinden pleegoudervoogden?

Pleegoudervoogden zeer tevreden over begeleiding

Pleegouders krijgen meer begeleiding dan wettelijk wordt voorgeschreven. De wet gaat uit van minstens één bezoek per jaar bij pleegoudervoogdij, maar in de praktijk zijn dit er gemiddeld vier per jaar. Naast de bezoeken is er gemiddeld acht tot negen keer per jaar contact met de begeleider.

Pleegouders zijn tevreden over de frequentie en de kwaliteit van de begeleiding. Opvallend is dat alleen bij de groep pleegouders die al langer dan 2 jaar de pleegoudervoogdij heeft, 15% (zeer) ontevreden is over de begeleiding die zij ontvangen. Door hun eigen ervaring en kennis is de toegevoegde waarde van de 'professional' beperkt.

'De pleegzorgbegeleidster komt al zeker negen jaar bij ons. Ze kent ons gezin door en door. We weten wat we aan elkaar hebben.'

'Het heeft voor ons geen enkele toegevoegde waarde. We hebben dezelfde opleidingsachtergrond en veel meer ervaring. De pleegzorgbegeleidster komt gewoon gezellig theedrinken en we praten wat bij zodat zij geïnformeerd is over het kind.'

Advies van pleegoudervoogden

Bijna alle pleegoudervoogden (95%) zijn tevreden over het hebben van voogdij over het pleegkind. Het geeft meer rust, pleegouders hebben meer zelf in de hand en het voelt als een normalere gezinssituatie. 47% zou het dan ook op basis van zijn of haar ervaringen een ander aanraden. 51% geeft aan dat het aan de omstandigheden ligt of zij het zouden aanraden. Slechts een enkeling (2%) raadt pleegoudervoogdij af.

Of pleegoudervoogdij een goed besluit is, hangt volgens pleegouders af van de volgende omstandigheden:

- Relatie met biologische familie moet goed zijn en zij moeten achter het besluit staan
- Bezoeken met biologische familie moeten goed verlopen
- Problematiek van het pleegkind (veel therapie, (chronische) gezondheidsproblemen, grote gedragsproblematiek)
- Instelling/houding van het kind
- Stabiliteit van de plaatsing
- Intentie hebben om een verbintenis voor het leven aan te gaan

Ben je benieuwd welke tips en adviezen pleegoudervoogden nog meer geven? Ga dan nu naar het dossier pleegoudervoogdij op onze website. Daar vind je naast de tips en adviezen ook meer informatie over pleegoudervoogdij, zoals resultaten uit onderzoek en veelgestelde vragen: www.denvp.nl/pleegoudervoogdij.

"Door gezag met opvoedverantwoordelijkheid te combineren, kom je dichterbij in de buurt van een gezond opvoedklimaat of een normale situatie. Voortdurend het signaal moeten geven aan een kind dat je iets niet mag beslissen, maar dat papa en mama hierover gaan, werkt in de praktijk als een motie van wantrouwen naar je eigen opvoedmogelijkheden. Kinderen leren daar gebruik van te maken: "Daar mag jij toch niets over beslissen, dus dat vraag ik aan mama..."

Deze verbeteragenda is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen. De verbeteragenda is gebaseerd op de resultaten van een meldactie waaraan 383 pleegouders meededen. We vroegen hen naar hun ervaringen met pleegoudervoogdij. Iedere deelnemer kon zijn/haar ervaringen delen en tips geven voor verbetering.

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen zet zich in voor de verbetering van de pleegzorg. Met meldacties onderzoeken we signalen die we krijgen en dragen we verbeteringen aan op basis van de mening en ervaring van pleeggezinnen. Op die manier kunnen we, samen met betrokken partijen, het systeem vereenvoudigen. Zo worden pleegouders zo goed mogelijk ondersteund in hun belangrijke opdracht: een plek bieden waar kwetsbare kinderen veilig kunnen opgroeien.

verbeteragenda

© 2017 www.denvp.nl